

Učiteljica tov. Kukovec Elizabeta poučuje v Stopercih vnuke svojih prvih učencev

Dne 1. novembra 1899 je nastopila svoje prvo službeno mesto takratna absolventka učiteljskega v Mariboru tovarišica Kukovec Elizabeta. Rodila se je 19. avgusta 1879 na Bregu pri Ptujju kot hči kovaškega mojstra. Dekliško osnovno šolo je obiskovala v Ptujju in že takrat kazala veliko zanimanje za znanje in pouk ter stremela za tem, da bi z znanjem nadkriljevala posebno tiste součence, ki so bile iz bogatejših rodbin, ki so nosile lepe obleke, dočim njej kot hčerki kovača to ni bilo mogoče. Bila je med najboljšimi učenkami in je po dovršenih pripravnicah stopila na učiteljsko tla 1. avgusta 1899 dovršila. Bila je nameščena kot mlada učiteljica v Stopercih, ki so njeno prvo in zadnje službeno mesto. Ker se je v Stopercih šele tisto leto ustanovila šola, je bila tov. Kukovecva tudi prva učiteljica na šoli. L. 1910 je sicer opravila izpite za meščansko šolo, bila premeščena v Maribor, službe pa ni nastopila. Ostala je zvesta svojemu prvemu službenemu mestu in novi šoli.

Že v prvih letih svojega službovanja se je začela zanimati za razpedno metodično in didaktično delo v razredu in je na pobudo takratnega šolskega nadzornika Pavla Fleréta začela izvajati učna načela moderne didaktike v prvih treh razredih osnovne šole: samodejavnost učencev, koncentracija pouka in rokotvornost pri pouku. Leta 1924 je takratna šolska in prosvetna oblast odobrvala reformske poizkuse tovarišice Kukovecve in dali so ji nasvet, da prenese ta učna načela tudi na IV. razred. Delo tov. Kukovecve je zaslovelo. Kmalu so jo spoznali takratni šolniki in vedno v večjem številu so začeli prihajati na njeno šolo, kjer so spoznavali njeno delo tudi v praksi. Po smernicah moderne metodike je napisala leta 1912 knjigo »Domoznanski pouk v ljudski šoli«, katero je z veseljem sprejelo in uporabljalo takratno učitelstvo. Knjigo je izdala Slovenska šolska matica. Mnogo je pisala tudi v naš pedagogski list »Popotnik«, kjer najdemo l. 1923 v 5.—8. številki zanimivo učno sliko za II. in III. šolsko leto »Zgodovina domačega kraja«. Tu opisuje zgodovino domačega kraja od najstarejših časov do gradnje šole. Nadalje razpravlja v istem letniku »Popotnika« v 11 in 12. številki: »O pouku računstva in merstvenega oblikoslovja v smislu delovne šole«. Računstvo in realije so bili njeni najljubši predmeti, zato je tudi tem posvečala največ pozornosti.

Starejše učitelstvo se je prav gotovo še spominja iz učiteljskih zborovanj v Šmarju pri Jelšah in Celju. Nastopala je z raznimi predavanji in praktičnimi nastopi.

Poleg strokovnega dela je skrbela tudi za gospodarski napredek šole. Povečala je šolski vrt, ki je bil za takratne prilike in potrebe premajhen in v letih od 1914 do 1917 sodelovala pri povečanju šolskega poslopja, pri gradnji nadstropja šole. V ta namen je izposlovala pri Mestni hranilnici v Ptujju posojilo 45.000 kron, kar je zadostovalo za kritje vseh gradbenih stroškov.

Leta 1937 jo je bivša šolska oblast proti njeni volji upokojila. Kot upokojenka je ostala v Stopercih, kjer jo je tudi doletela vojna in okupacija. V pokoj je stopila brez vsakih prihrankov, ker je bilo njeno srce pripravljeno pomagati vsakemu, ki je bil pomoči potreben. Največ je pomagala svojim siromašnim učencem, ki jim je bila prava krušna mati. Njeno največje zadovoljstvo je bil napredek njenih učencev in je za to tudi žrtvovala ves svoj zaslužek. Za sebe je bila skromna, zadovoljna z vsem. NOB je podpirala moralno in materialno.

Po osvoboditvi je bila tov. Kukovecva med prvimi, ki se je javila v službo. Ljubzen do šole, šolske mladine in naroda jo je silila zopet med nje. Šola je bila med okupacijo požgana. Kot upraviteljica je začela takoj s poukom, ki ga je vršila po privatnih hišah. Prva in največja skrb ji je bila zgraditi in obnoviti zopet šolo. S prepričevanjem je znala pridobiti tamonjše ljudstvo, ki je bilo takoj pripravljeno nuditi vso pomoč, da bo šola čimprej zopet pod streho. Pomagali so s prostovoljnimi delom in raznim materialom. Pod njenim vodstvom je leta 1946 zrasla nova krasna šola, ki je po svoji ureditvi in organizaciji zgled ostalim šolam v okraju.

Kot upraviteljica se je redno udeleževala vseh sestankov in konferenc, kjer smo z zanimanjem in veseljem poslušali, kako je iznašala razne probleme in težave. Ni ji bilo dovolj, da je šola samo pod streho. Poudarjala je vedno, da je za uspešno šolsko delo potrebno še mnogo drugega, predvsem inventar, razna učila in drugi pripomočki. Prihajala je ob vsakem vrenem. Dasi je njeno telo že nekoliko upognjeno, je v njej še mnogo zdrave, neutrudljive sile in volje. Najboljši dokaz njene odprnosti je dejstvo, da je prihajala v Ptuj kar z vozom, ker so Stoperce oddaljene od Ptuja ca. 23 kilometrov.

Danes je tov. Kukovecva v 72. letu svoje starosti in še vedno aktivna učiteljica. Njeno delo je kljub visoki starosti kvalitetno. Vse svoje sile posveča pravilni smeri pouka, zanima se za vso sodobno literaturo, ker noče zaostajati za drugimi, mlajšimi učitelji. Vsebinsko je njen pouk sodoben in progresiven. Njeni učenci so seznanjeni z vso problematiko sedanjejšega časa, ker se tudi sama zanima za vsa dogajanja v svetu. Čita še vedno mnogo in celo brez nocočev. Kakor sama izjavlja, ji je edina ovira pri čitanju nekoliko slab petrolej. Njen spo-

Red z neredom v Ormožu

V nedeljo, 12. t. m., je bilo v Ormožu med običajnim razglasom tudi objavljeno, in to prvič (do sedaj je bila to tajnost ožje kroga poznanih ljudi), da se bo dne 13. marca delilo, oziroma prodajalo v Kmetijski zadruzi blago po vezanih cenah. Da pa se ne bi zopet zgodila krivica kot do sedaj po navadi, da so dobili blago vedno eni in isti, je odbor KZ sklenil, da tisti, ki so blago dobili v decembru in januarju, ne dobijo sedaj nič.

13. marca zgodaj zjutraj so se pred vzhodom v trgovino KZ gnetli ljudje, nekateri že od 10. ure ponoči. Ob 7. zjutraj je prišel predsednik KZ deliti številk. Med gnečo so se vrinili tudi komaj došli, katerih nihdar ne zmanjka, če je kaj dobiti, in predsedniku znani ter so dobili številke na račun čakajočih. Med njimi so bili tudi taki, ki sedaj niso bili upravičeni do blaga, ker so ga dobili decembra in januarja. Ko so ti prišli po tekočih številkah na vrsto, za njih ni bilo upravljanja, kdaj so zadnjič dobili blago. Če sta bili dve osebi od iste družine, so jim še ponajli, da naj vzamejo to ali ono blago, drugi, ki že več mesecev niso ničesar dobili, so čakali dalje, če bo še kaj ostalo. Tudi trem uslužbenecem trgovine, trem odbornikom in predsedniku KZ se ni mudilo kljub temu, da so ljudje vedno upravljali, če bodo še kaj kupili. Ljudem, ki bi radi hitro kupili in šli zopet na svoje delo, niso postregli, predsednik se je še norčeval iz starih ženic: »Ta je dobila to in toliko, oni je kupil to in še svojo sukno kaže, ki jo je poceni ravno preje kupil.«

Vprašamo se, ali so Kmetijske zadruge za to, da se z njimi okoriščajo samo gotove osebe, ali pa so zato, da pomagajo delovnemu človeku pri njegovih težkočah in doigu žitljenjskega standarda?

Ta dopis Vam pošiljam z željo, da ga objavite v »Našem delu«, mogoče bo to za našo KZ kaj pomagalo. C.

Zaprta vrata

V soboto zvečer, dne 18. marca t. l., okrog 23. ure sem se pripeljal iz Maribora s hološem skozi Sp. Urban, utrujen in žejen, do zadruge gostilne. V gostilni je bila godba, ples in vršč, seveda le za povabljenega. Zunanja vrata so bila zaprta. Nadalejeval sem vožnjo proti domu in razmišljal o raznih ožjih privedvah za zaklenjenimi vrati. V nedeljo sem se vračal po isti poti. Gostilna je bila zaprta. Rad bi si nabavil cigarete. Drugi so mi povedali, da mora Brmež spati, ker so do šeste ure zjutraj plesali.

V Maribor sem se vrnil z vtisom, da ima Brmež vino samo za nekatere ljudi in ne za žejne delovne ljudi. V Mariboru ni vina za vse ljudi. To razumem, ker nas je mnogo. Ne morem pa razumeti, da ga imajo ponekod samo za nekatere ljudi. Kjer ga pijejo, se zapirajo, da jih ne bi nikdo motil.

Pri vseh zabavah za zaprtimi vrati ljudje razmišljajo, od kod ta navada? Nihdar niso bili naši delovni ljudje vsiljivi, ker se sramujejo občutka nepovabljenih gostov. Zaprta vrata sramotijo vsakogar, ki ima vsaj malo časti in ponosa. Bili so mnogo težji časi in so naši ljudje tudi takrat imeli moralno. Ni se bilo treba bati, da bodo prišli in spraznilni obložene mize. Še dalje od tega pa smo danes. Verjetno bo sčasoma odpravljen tudi ta znak nezaupanja napram množici. Č. J.

Tekmovanje hranilnih blagajn

Tromesečno tekmovanje, ki ga je na povedala hranilna blagajna OLO vsem ostalim Hranilnim blagajnam ptujskega okraja je zaključeno. Uspeh v zadnjem mesecu je bil sledeč:

Hranilna blagajna	Število zaposlenih	Skupno število vlagateljv	Število novih vlagateljv	Vsa vplačila v komandni	Poročilo dostavljeno NB
Tovarna glinice in aluminija, Strnišče	671	231	—	3	do roka
Podjetje za melioracije, Ptuj	166	27	—	10	do roka
OZK Ptuj	56	56	4	52	do roka
Tovarna strojil, Majšperk	264	203	—	3	do roka
Tovarna volnenih izdelkov, Majšperk	444	65	—	—	do roka
»Cradis«, Strnišče	1147	15	—	1	do roka
Gozdna uprava, Ptuj	176	8	—	—	do roka
RKGS direkcija Ptuj	21	16	—	—	ni poročila
»Ograde«, Ptuj	143	9	—	—	ni poročila
LIP obrat Ptuj	111	—	—	—	ni poročila
Bolnišnica Ptuj	139	63	1	4	do roka
Mestne obrtne delavnice, Ptuj	158	53	1	68	do roka
Okrajni magazin, Ptuj	161	96	3	13	do roka
Nadzorništvo proge 10, Ptuj	288	92	—	83	do roka
Vozovne delavnice, Ptuj	140	12	—	5	do roka
OLO Ptuj	223	222	12	130	do roka

KMETOVALCI!

Pozivamo vse kmetovalce, ki so v letu 1949 presegli svoje obveznosti pri oddaji goveje živine in prašičev in so višje prešli plačane po nižjih enotnih cenah brez bonov, da se javijo na svojih KLO-jih, kjer jim naj izdajo potrdila o obremenitvah. S tem potrdilom in odločbo o obvezni oddaji ter potrdilo o prevzemu odnosno oddaji živine naj se javijo na Živnoodkupu v Ptujju, kjer se jim bo izplačala razlika od nižje na višjo komercialno ceno oddanega blaga.

Reklamacije take vsebine bomo upoštevali do 10. aprila 1950.

Živnoodkup, Ptuj

može so še starejši Saj je tov. Kukovecva prišla na šolo kot mlada učiteljica in so res lahko njeni prvi učenci le par let mlajši od nje. Tako vzgaja tov. Kukovecva v Stopercih že tretji rod — vnuke prvih učencev so njeni sedanji učenci. Žilava in odporna je njena nava. Lansko leto, proti pomladi je bilo, nas je obvestila ptujska bolnišnica, da so pripeljali z močno pljučnico učiteljico iz Stoperc. Izjavili so, da je stanje bolnice precej kritično in da je le malo upanja, da bi okrevala. Ko smo po nekaj dneh zopet vprašali, kako je z zdravstvenim stanjem naše najstarejše učiteljice, smo dobili odgovor, da se je stanje izboljšalo in da je izven nevarnosti. Zapustila je kmalu bolnišnico in bila nekaj časa doma. Ob pregledu sem jo zopet našel v njenem razredu, kjer je delala s prav takim članom kakor poprej. Na videz se ji niti poznalo ni, da bi prestala tako bolezen. Rekla mi je, da se prav dobro počuti, učila bo dalje, njeno življenje je v šoli, od tod pa...

Tako teče življenje učiteljice Kukovec Elizabeta, ki je, lahko rečem, edina še aktivna učiteljica s tako visoko starostjo in službeno dobo, ne le v naši republici, ampak menda v vsej naši državi.

Za uspešno vzgojno in prosvetno delo je bila v bivši Jugoslaviji odklikovana z redom sv. Save, poveljništvo za prosveto v Ptujju pa jo je skupno s sindikatom prosvetnih delavcev predlagalo, da jo naša ljudska oblast za njeno nesebično, požrtvovalno in uspešno delo nagradi s takim priznanjem, kakor si ga taki prosvetni delavci zaslužijo.

Stane Stanič

Železničarji ptujskega okraja se pripravljajo na svoj praznik

Po vseh kolektivnih železniških edinic se vršijo predpriprave za čimbolj svečano proslavo Dneva železničarjev, ki bo 15. aprila tega leta.

Na ta dan so leta 1920 na Zaloški cesti v Ljubljani padle žrtve, ko je takratni režim hotel zatreti dvig delovnega ljudstva, ki je v borbi za svoje pravice stopilo v štrajk. Pri štrajku so polnoštevilo sodelovali železničarji. Nad polovico padlih žrtve po razbelsni policiji je bilo iz vrst železničarjev.

Odboru za proslavo tega dneva v Ptujju, kjer bo središče praznovanja poleg ostalih večjih centrov v Sloveniji ozir. Jugoslaviji pomagajo pododbori zunanjih edinic.

Za dostojno proslavo so kolektivni prevzeli obveznosti na prostovoljni bazi. Upravna vodstva s sindik in partijskimi organizacijami so si postavila plan dela, ki obsega razne ureditve in olesnave postaj in prog. Med eno prvih nalog spada postavitev spomenika žrtvam okupacije

iz vrst ptujskih železničarjev. Spomenik bo stal na prostoru pri Vozovni delavnici v Ptujju.

Sprejeta je tudi obveznost sodelovanja pri postavitvi spomenika padlim talcem na mestnem pokopališču v Ptujju. Delo se je že začelo.

Pričakuje se vsestranskega sodelovanja in pomoči množičnih organizacij, posebno Fronte, da bo ta praznik čim bolj svečano proslavljen. Zato je nujno, da se organizacije takoj medsebojno povežejo z odborom oziroma pododbori ter jim pri izpolnjevanju obveznosti nudijo vs možno pomoč. Najzaslužnejši neželničarji bodo zato predlagani za podelitev po en brezplačne vozovnice za poljubno relacijo, ki si jo bodo izbrali za potniški ali brzi vlak.

Po 15. aprilu bodo objavljeni najzaslužnejši neželničarji in tudi najboljši in najslabše železničarske edince, ki bodo največ ali najmanj doprinesle temu prazniku.

Za fizično moč in odpornost Nekaj besed o športni disciplini

V zadnjem času dosegamo v Ptujju v vseh športnih panogah vedno vidnejše uspehe. Eden izmed najlepših uspehov je vsekakor vstop nogometnega društva v I. slovensko ligo. Ni namen tega članka, da ugotovi zasluge posameznih igralcev ali zasluge upravnega odbora, da je po težkih tekmah, ki jih je NK Drava imela v preteklem letu, uspeh bil tako velik, nujno je, da ugotovimo dejstva, zaradi katerih ni bil ta uspeh možen že v prejšnjih letih in kako bomo to mesto lahko tudi obdržali v nadalje.

Ako pogledamo nazaj, lahko ugotovimo, da je imelo društvo skozi ves čas svojega obstoja velike težave bodisi v pogledu pridobivanja igralcev, bodisi v finančnem pogledu. Zgodilo se je slučaj, da društvo ni bilo ob priliki že objavljene tekme pripravljeno z enajstimi igralci, alj pa, da je bilo brez vsakih finančnih sredstev in ni moglo izvršiti svojih obveznosti napram gostujočemu moštvu. V takih primerih so društvo prisilili na pomoč kakor z igralci, tako z denarjem tisti, ki so popolnoma zaupali in verjeli v uspeh društva. Iz športnega delovanja je enkrat za vselej izgubljen način kupovanja športnikov in zaradi tega si je bilo društvo na jasnem, da zavisi absolutno samo od tistih moči, ki jih bo samo vzgojilo in usposobilo za dobre in požrtvovalne nogometse.

Vse to so samo lepe besede, ki so se poudarjale na vseh sestankih društva. Besede, ki so bile izrečene na raznih treningih itd. Ako pa pogledamo malo stvarno stanje, je slika popolnoma drugačna.

Ob podpori jeseniškega društva »Gregorčič« in ob izrednem zalaganju mariborskega društva »Branik« smo uspeli kljub temu, da smo v prvenstveni lestvici lanskega leta tekmovali dosegli le četrto mesto, na občnem zboru NZS došeli naš vsotop v I. slovensko ligo. Sleherni član društva je z gotovostjo pričakoval, da bo sedaj vsekakor nastopil novo obdobje društvenega delovanja, obdobje discipline in požrtvovalnega udejstvovanja vsakega posameznega člana društva. Toda — pogledimo si malo zadnje tekme, ki jih je izvedlo nogometno društvo Ptujja — NK Drava.

Ze ne prvi prijateljski tekmi, ki se je vršila s tukajšnjim moštvom garnizije JA, so bile nerednost. Tekma je bila napovedana ob določeni uri in v garderobi društva je bilo vsega pet igralcev. Počasi so prihajali eden za drugim, brez vsake volje, kot da so gledalci, ki jih tekma prav za prav ne interesira toliko, pač pa prihajajo na tekmo, ker nimajo iti kam drugam. Stopiti je bilo treba do njih in jih »slepa« prositi, naj se potrudijo v kabino, ker so določeni za igranje. In dalje. Upravnemu odboru je uspelo dobiti prvo moštvo NK Branika iz Maribora, da pred pričetkom prvenstvenega tekmovalja odigra tudi v Ptujju tekmo, tako da se igralci privadijo na svoje bodoče nasprotnike. Na tej tekmi so se zgodile izredne nepravilnosti, o katerih so bili članki že v dveh zaporednih številkah mariborskega »Vestnika«. Vprašamo se sedaj samo: »Ali taka kritika, ki jo poda nam naklonjen in vedno pripravljeno klub za pomoč, koristi našemu ugledu, in končno, kje leži krivda, da lahko pride do take kritike?« Odgovor ni težak! Priznavamo vse očitke, ki jih je objavil »Vestnik«, priznavamo nedisciplino publike, vendar pa moramo ugotoviti, da ne moremo zahtevati discipline od publike, če sami igralci niso disciplinirani. Gledalci imajo pravico na igranju vzpodbujati svoje igralce in to tudi z največjim vpitjem, nimajo pa pravice, žaliti gostujočih igralcev niti igralcev lastnega moštva. Kakor že omenjeno, ne moremo zahtevati od gledalca olike v izražanju, če se na igranju med samimi igralci dogajajo grobe nepravilnosti in padajo izrazi, ki niso v čast športniku.

V kolikor leži krivda za razne nepravilne izpade samo na posameznikih, bo pač uprava društva morala takim »posameznikom« in »gorečnejšem« zabraniti bodisi igranje ali pa tudi sam dostop na igrišče. Zavedati se moramo, da danes naše društvo predstavlja ptujski šport v republikem merilu, da bodo pri nas igrala društva iz vse Slovenije in iz najoddaljenejših krajev in da bodo ta društva ponesla glas o naši disciplini ali nedisciplini širom Slovenije. Naloga, ki smo jo prevzeli na sebe, je ogromna in zahtevna.

Preključem od Ptujске gore do Ptujja izgubljeno izkaznico o koleisu, glasečo se na ime Vogrinec Olga, Skorba 66.

Pozivam najditelja mojih dokumentov (udarniške knjižice, voljaške knjižice, 4 živilskih nakaznic, nabavne knjižice ter izkaznice Tovarne aluminija Strnišče); da mi jih takoj vrne, sicer te dokumente razveljavljam. — Princ Mihael, Sp. Hajdina št. 95 p. Hajdina.

Pozivam poštene najditelja, da proti nagradi vrne dne 13. marca t. l. v Ptujju izgubljeno zlato žensko zapestno uro z rdečim jermenčkom v upravi Našega dela v »Domu fronte« v Ptujju.